

United Kingdom

UniTed

Tiivistelmä

UniTed on Teddy boy- tyylistä inspiroitunut kevät/kesä mallisto naisille. Mallistossa yhdistyy perinteinen teddy boy -vaatetus ja klassinen feminiinisyys, sekä menneisyys ja nykyisyys. Suunnittelun lähtökohtia olivat naisellisuus, tyylikkyys ja pyrkimys luoda nykyaikaista suunnittelua menneisyydestä lainaillen.

Avainsanat: teddy boy, naisellisuus

Abstract

UniTed is a teddy boy style inspired spring/summer collection for women. The collection combines traditional Teddy boy style with classical femininity and past with the present. The basis of the design is stylish femininity. The intention to create modern design and borrowing from the past.

Keywords: teddy boy, femininity

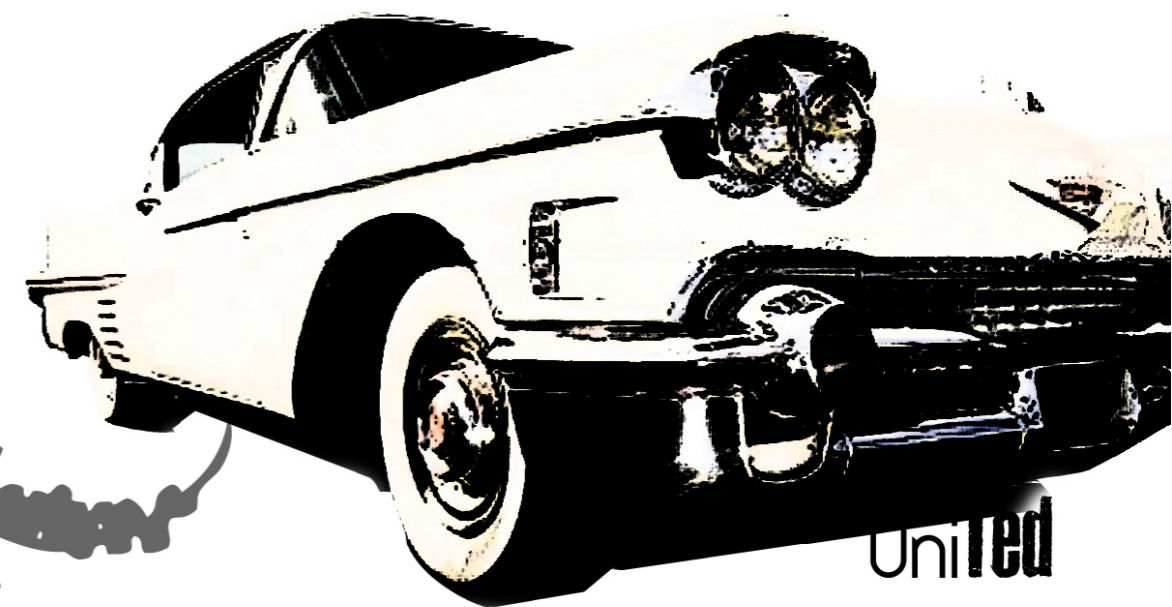
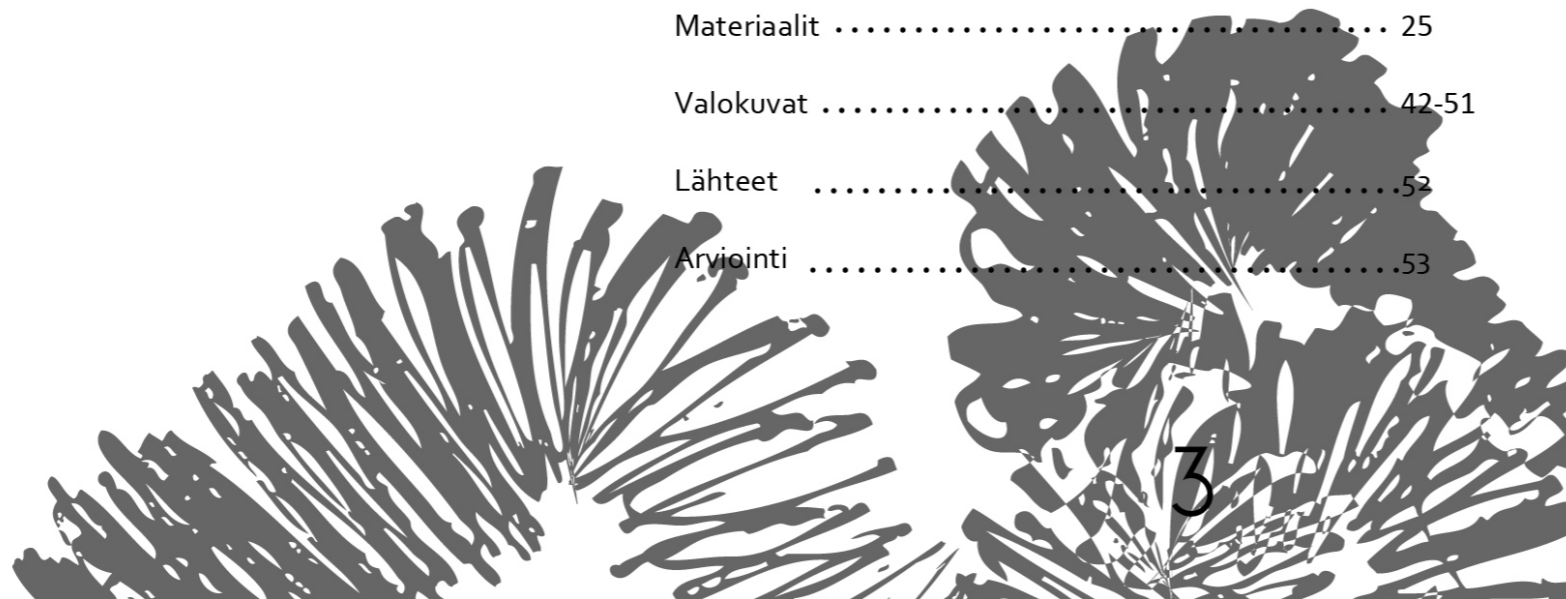
Eero Harma
Lahden Ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muoti- ja vaatetus suunnittelu
Eero Harma
United
kevät 2010

UniTed

Eero Harma
Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design
Degree Programme in Design
Fashion Design
Eero Harma
United
spring 2010

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	2
Johdanto	4
Aiheen valinta	5
Teddy boys	6
Mallisto	7
Alakulttuurit suunnittelun innoittajina	8
Sukupuoliroolit ja naiset alakulttuureissa	9
Prosessin kuvaus	10
Moodboard	11
Luonnostelu	12
Luonnostelusta kaavoitukseen	13
Jakku	14
Kauluspaita	15
Leopardi- mekko	16
Tuotetyypit	17
Runkosuunnitelma	20
Värikartta	21
Materiaalit	25
Valokuvat	42-51
Lähteet	52
Aryyinti	53

United

Johdanto

Opinnäytetyössäni olen tutkinut ja tulkinut 50- luvun alun Englannissa syntyneen teddy boy- alakulttuurin pukeutumistraditioita, ja luonut niiden pohjalta nykyaikaisen malliston naisille. Rohkealle pukeutujalle suunnatun naisellisen klassisen United- malliston inspiraatio kumpuaa teddy boy- tyylistä ja siihen vakiintuneista piirteistä. Teddy boy, kuten moni muukin nuorison alakulttuuri on perinteisesti ollut enemmän miesten kuin naisten hallitsemaa, vaikka naisia on mukana ollutkin. Kirjallisuudessa olen halunnut kiinnittää huomiota erityisesti naisten asemaan alakulttuureissa. Alakulttuureista puhuttaessa usein vähemmälle huomiolle jäävät, koristeen tai pelkän tyttöystävän rooliin jämähtäneet naiset ovat kuitenkin epäilemättä olleet vaikuttamassa niin teddy boy, kuin muidenkin alakulttuurien syntyyn ja kehitykseen (Angela McRobbie, *Settling accounts with subcultures*, s.252).

Alkuperäiset teddy girlit pyrkivät omassa vaateuksessaan lähinnä kopioimaan teddy boysien tyyliä, jolloin naisten vaatetus jäi melko maskuliiniseksi. Toisaalta minusta erityisen kiehtovaksi alkuperäiset teddy girlit tekee juuri heidän maskuliininen pukeutuminen aikana jolloin muoti kääntyi juuri vastakkaiseen feminiinisempään suuntaan, sekä heidän halunsa kuulua ensimmäiseen englantilaiseen erittäin miesvaltaiseen nuorisokulttuuriin. Myöhemmin teddy girlien tyyli muuntautui naisellisemmäksi menettäen kuitenkin samalla teddy boy- tyyllille ominaisia piirteitä.

UniTed on päivitetty teddy girl mallisto, jossa yhdistyy edellä mainittu maskuliinisuuden ja feminiinisuuden vuorovaikutus sekä nykyaika ja mennyt aika. Mallistolla olen vienyt teddy girl tyyliä pidemmälle kunnioittaen kuitenkin alkuperäiselle alakulttuurille ominaisia piirteitä. Samalla se toimii muistutuksena vuosikymmeniä sitten kehittyneestä rohkeasta ja provosoivasta tyyliuunnasta, joka on kestänyt ajan hampaissa ilmestyen kerta toisensa jälkeen uudelleen.

Samanlaista rohkeutta tarvitaan myös tänä päivänä ainakin Suomessa, jos mielihii pukeutua naisellisesti. Naiselliseen pukeutumiseen liitetään monesti vielä nykyäänkin valitettavan usein oletus siitä että se liittyy nimenomaan toisen sukupuolen odotuksiin ja miellyttämiseen. Itse kuitenkin käsittän sen enemmänkin tietynlaisena itsenäisyytenä ja varmuutena, joka heijastelee itsekunnioitusta. Kaukana ovat ajat jolloin naisten pukeutumisen määritteli jokin taho, ja nykypäivän nainen saakin pukeutua kuten haluaa. Ihmisillä, niin miehillä kuin naisillakin on aina

ollut tarve koristautua ja kaunistautua, ja vielä nykypäivän ihmisiä lokeroivan tasapäistämisen aikana rohkeus ilmenee juuri haluna olla itsenäisen ja erottautua joukosta.

Tämä joukosta ja ryhmistä erottautuminen toimii kantavana voimana myös omassa mallistossani, sillä alakulttuureissa vallitseva kyseenalaistaminen ja kapina vallitsevia kauneuskäsityksiä kohtaan näkyy nykypäivänä myös niihin kuulumattomien ihmisten keskuudessa. Teddy boy tyylistä huokuu tietynlaiset vastakohtaisuudet. Köyhät työväenluokan nuoret miehet omaksuivat vaatteiden kautta täysin uudenlaisen roolin, jossa vaatteisiin kulutettiin useiden kuukausien palkka. Kontrasteina huoliteltu ulkonäkö yhdistettynä tatuointeihin tai median luomaan hurjaan maineeseen toimivat minulle inspiraationa

Intohimoiselle pukeutujalle on mielestäni erittäin tärkeää olla hyvin perillä pukeutumisensa tyyllillisistä viittauksista. Välttämätöntä se ei ole, mutta valitettavan monen nuoren tyylihistoriallinen tietämys ulottuu hädän tuskin kahden vuosikymmenen päähän, mikä vie pukeutumisesta syvyyden pois. Mielestäni hyvä pukeutuja osaa perustella omat tyyllilliset viittauksensa, sekä osoittaa kiinnostusta pukeutumisen historiaan. Mallistoni toimii myös muistutuksena tästä.

Mallistolla on tarkoitus kyseenalaistaa myös alakulttuurien piirissä vallitsevat tiukat pukeutumismallit, jotka eivät sinällään eroa mitenkään muun yhteiskunnan ahtaista pukeutumiskäsityksistä. Sanoutumalla irti sokeasta massan seuraamisesta ja tarpeesta sulautua joukkoon, mallistolla iloitaan omasta naiseudesta ja itsenäisyydestä.

Naisellinen pukeutuminen tuntuu olevan erittäin kulttuurisidonnaista ja Suomessa siihen liitetään useammin hieman kielteisiä mielikuvia. Sukupuolten tasa- arvo näyttää olevan ajattelussamme tärkeässä asemassa, joskaan siitä eivät aina tunnu pääsevän osalliseksi erilaiset pukeutijat.

Aiheen valinta

Teddy boy- tyyli oli minulle jo entuudestaan tuttu ja malliston inspiraatio kumpuaakin omasta kiinnostuksestani erilaisiin alakulttuureihin ja rock 'n' roll musiikin ympärillä vallitsevaan kulttuuriin. Aloittaessani työprosessia pelkäsin kajota tyyliin jossa pidetään tiukasti kiinni tietyistä pukeutumissäännöistä. Pelot kuitenkin poistuivat kun ymmärsin etten varsinaisesti yritä enkä halua muuttaa teddy boy tai teddy girl- tyyliä, vaan yksinkertaisesti inspiroitua niistä. Halusin työssäni tutustua naisen rooliin alakulttuureissa, sillä vaikka siitä ei tutkimusta tai tietoa kovinkaan paljoa löydy on aihe mielestäni erittäin mielenkiintoinen ja lisää huomiota vaativa.

Alakulttuurien miesvaltaisuus ja vaatetuksen maskuliinisuus on helposti nähtävissä esimerkiksi niihin erikoistuneiden pienempien kauppojen vaatevalikoimassa. Oli kyseessä sitten teddy boyt, skinheadit tai modit ovat tyylit pysyneet miehillä ja naisilla melko samanlaisina vuosikymmeniä. Tämä piirre liittyy luonnollisesti useimpiin alakulttuureihin, sillä niiden perusluonteeseen kuuluu tietynlainen muuttumattomuus ja arvojen pysyvyys tietyn yhteisön piirissä. Pienistä saman arvomaailman, tyylin ja elämäntavan omaavista ryhmistä muodostuneet urbaanit "heimot" ovat pysyneet ja saavat pysyäkin pienemmän sisäpiirin etuoikeutena.

Tämä ei saisi kuitenkaan sulkea niiden piiristä pois muita ihmisiä tai estää tyylejä kehittymästä. Alakulttuureissa vallitseva ristiriita piileekin mielestäni siinä että vaikka ne ovat syntyneet tarpeesta erottautua ja kyseenalaistaa perinteisiä arvoja ja normeja, syyllistytään niiden sisällä samanlaiseen sääntöjen luomiseen ja kapeakatseisuuteen. Usein niissä vallitseva tyyllinen puritaanisuus ja tiukka pipoisuus jakaa ihmisiä eri leireihin jopa niiden sisällä. Ulkopuolisista taas puritaanisuus saattaa tuntua luotaantyöntävältä ja estää tutustumista alakulttuuriin.

Esimerkiksi aidoiksi tedeiksi itsensä kokevat henkilöt saattavat pelätä että jos tyylistä ei pidetä tiukasti kiinni saattaa se sekoittaa valtavirtaan tai kadota kokonaan ja unohtua. Teddy boy- tyyli on kuitenkin pysynyt jo vuosikymmeniä vahvasti samanlaisena ja aina löytyy tyyllille orjalaisesti uskollinen joukko joka pitää sen kasassa (Jari Eklund, Tiger Twist, s.262). Alakulttuurithan ovat vaikuttaneet myös muotisuunnittelijoihin ja valtavirran muotiin menettämättä kuitenkaan todellista sisältönsä, joten huoli tuntuu olevan turha. Onko niistä ammentaminen valtavirran muotiin sitten väärin?

Tähän kysymykseen kiteytyi myös oma ristiriitani opinnäytetyössäni. Ymmärrän ja allekirjoitan aidoiksi tedeiksi itsensä kokevien halun pysyä uskollisena aidolle tyylilleen ja pitää se samat arvot omaavan ryhmän etuoikeutena. Tarkoitukseni ei ollut kuitenkaan muuttaa heidän pukeutumistraditioitaan tai kajota aitoon teddy boy- tyyliin, vaan osoittaa sille kunnioitusta ja tuoda sitä myös suuremman ryhmän tietoisuuteen, sillä tyyllissä on mielestäni monia hienoja piirteitä jotka eivät saa unohtua. Samalla halusin ammentaa tyylistä nimenomaan naisten vaatetukseen, ja jatkaa sitä minkä alkuperäiset teddy girlit hienosti aloittivat. 50- luvulla teddy girlien maskuliinisuus oli kapinallista, mutta tänä päivänä se ei kohtauttaisi valtaväestöä. Lähtökohdaksi otin siis teddy boysien vaatteiden muokkaamisen nykypäivään sopivaksi ja tällä kertaa naisellisemmaksi, kuin millaisena se alkuperäisillä teddy girleillä ilmeni.

Teddy Boys

Teddy boy tarkoittaa Isossa-Britanniassa 1950-luvun alussa syntyneitä nuorisokulttuurin muotoa, jonka tunnusmerkkinä oli nuorten miesten käyttämät kuningas Edwardin ajalta innoituksensa saaneet vaatteet joita Saville Row -alueen vaaturimestarit yrittivät tuoda uudelleen markkinoille toisen maailmansodan jälkeen. Aluksi yläluokan suosiossa olleet vaatteet siirtyivät nopeasti myös työväenluokan nuorten miesten keskuuteen, jolloin yläluokka koki parhaakseen luopua siitä. Teddy boy-tyyli mahdollisti sen, että nuoret saivat nyt panostaa pukeutumiseensa ja näyttäytyä muissakin kuin työhaalareissa tai koulupuvussa.

Työväenluokan nuoret miehet muokkasivat pian asunsa mielensä mukaan, jolloin jo entisestään kapeita, porkkanamallisia housuja kavennettiin, kaulukset, ja joskus myös hihan- ja taskunsuut koristeltiin mustalla sametilla. Tämän yksityiskohdan sanotaan syntyneen ironisesta viittauksesta puvun historiaan; mustia kauluksia oli Ranskan työläisvallankumouksen aikana käytetty kannanottona ranskalaisen aristokratian kuolemaan.

Kokonaisuuteen kuuluvan liivin kankaaksi valittiin väriltään takkiin nähden räikeä, usein pinnaltaan kiiltävä materiaali ja jalasta löytyivät nahkaiset matalapohjaiset kävelykengät, sekä väriltään räikeät sukat. Paita oli korkeakauluksinen valkoinen nappipaita ja asusteina kapeat solmiot tai erilaiset western- henkiset kengännauhasolmiot. Hiusmuodissa Tedit olivat edelläkävijöitä. Mallia otettiin USA:sta 1940-luvulla syntyneestä tyylistä jossa hiukset kammattiin rasvalla taaksepäin, sekä myöhemmin amerikkalaisilta filmi- ja rock 'n' roll tähdiltä (Jari Eklund, Tiger Twist, s.14- 19).

Alkuperäiseen teddy girl- tyyliin kuuluivat myös drape- takit , erittäin kapeat hameet, olki- tai riisihatut, erilaiset rintaneulat , sekä arkiset kangassandaalit. Myöhemmin tyyli vaihtui Amerikan muodista omaksuttuihin vaatteisiin, kuten kellohameisiin ja toreadori housuihin.

Teddy boy- tyyli koki uudelleentulemisen 70-luvun aikana, ja nyt tyyli yhdistettiin enemmänkin intohimoiseen rock 'n' roll musiikin ihannointiin kuin väkivaltaan ja pikkurikollisuuteen. Asu muuttui ajan hengen myötä väriltään räikeämmäksi, ja hiuksien muotoiluun käytettiin vahan sijasta lakkia (Jari Eklund, Tiger Twist, s.50- 52).

Tyyli levisi seuraavien vuosikymmenien aikana laajemmin myös muihin maihin. 1990-luvun alussa alkuperäinen Teddy boy- tyyli nousi jälleen pinnalle, kun Englannissa perustettiin The Edwardian Drape Society (T.E.D.S), joka perustettiin kunnioittamaan nimenomaan alkuperäisiä tedejä ja heidän tyyliään.

Mallisto

Kevääseen ja kesään suunnattu mallisto pitää sisällään 18 vaatetta, jotka muodostavat yhdessä 8 asukokonaisuutta. Paidoilla ja erilaisilla alaosilla on mallistossa suuri rooli, mutta niiden rinnalle on myös mekkoja takkeja. Hienovaraista kontrastia mallistoon syntyy perinteisten miesten pukeutumiseen yhdistettyjen vaatteiden, sekä feminiinisuuden välisellä vuorovaikutuksella. Malliston muotokieli saa vaikutteensa teddy boy vaatetuksesta ja kyseisen alakulttuurin piirissä vaikuttavista asioista. Vaatteita suunnitellessa halusin pysyä uskollisena tedin tyyliille, kiinnittäen kuitenkin huomiota malliston naisellisuuteen. Naisellisuus vaatteissa voidaan mielestäni saada aikaan pienilläkin asioilla ja ennen kaikkea naisen vartalon huomioimisella ja korostamisella.

Materiaaleina toimivat muun muassa laadukkaat villa- ja puuvillasekoitteet, sekä erilaiset polyester- sekoitteet ja silkki. Materiaaleissa halusin kiinnittää huomiota niiden laadukkuuteen ja ulkonäköön, joista myös alkuperäiset teddy boyt olivat hyvin tarkkoja. Tedin käyttämissä liiveissä usein esiintyvät jacquard- neulos kuvioinnit otin materiaaleihin mukaan sekoitellen niitä eri tuotteisiin.

Väreinä mallistossa käytän harmaan eri sävyjä, murrettua valkoista ja mustaa, sekä kirkkaampia vaaleansinisiä ja vaaleanpunaisia efekteinä ja rikkomaan malliston muuten rauhallisen neutraalia värimaailmaa. Alkuperäiset teddy boyt suosivat vaatteissaan juuri tummia värejä, harmaata ja mustaa. Myös räikeämpiä värejä käytettiin esimerkiksi liiveissä ja sukissa ja erityisesti 70- luvulla tyylin uudelleentulon myötä kirkkaat värit ottivat vaatteissa suuremman roolin.

Myös erilaiset eläinprintit olivat tedin suuressa suosiossa, joten mallistooni halusin sisällyttää myös leopardikuosin. Värivalinnoilla haluan sitoa malliston osaksi kokonaisuutta ja näin tiedostaa teddy boy, sekä muiden alakulttuurien säilyvyyden vuosikymmenestä toiseen. Ajan saatossahan alakulttuurit nousevat pinnalle yhä uudestaan, joskin niiden ilmenemis- muodot vaihtelevat riippuen ajan hengestä.

Malliston nimi UniTed kuvastaa haluani yhdistellä eri aikakausia ja tyyliä. UniTed nitoo yhteen valtavirran ja marginaaliryhmien muodin, ja tuo ne kaikkien ulottuville ja nautittavaksi. Mallistossa yhdistyvät feminiinisyys ja maskuliinisuus sekä teddy boy- kulttuurin tyyli-vaikutukset hienovaraisella ja herkällä tavalla.

Useissa alakulttuureissa vallitseva tyyllinen puritaanisuus menee usein liiallisuuksiin. Ihmiset haikailevat aikaan jota ei enää saa takaisin. Itse näen alakulttuurien muutokset ja uudelleen heräämiset lähinnä välttämättöminä ja innostavina, koska niillä myös taataan että vanhat tyyli säilyvät. United ei yritä muuttaa teddy girl tyyliä vaan pikemminkin kehittää ja tuoda sitä esille. Ajan hampaissahan kulttuuri on liikkeessä jatkuvasti, ja näin ollen muutos on vain hyväksi, kunhan tiedostetaan mistä kaikki on lähtöisin.

Alakulttuurit suunnittelun innoittajina

Tutkiessani muiden suunnittelijoiden alakulttuureista inspiraationsa saaneita mallistoja, olen huomannut niissä esiintyvän useita erilaisia tulkintatapoja. Viittaukset alakulttuuriin saattavat olla hyvinkin vähäisiä ja hienovaraisia tai vastaavasti malliston nähdessään katsoja voi tietää heti mistä inspiraatio on haettu. Tämä on osoitus siitä että ei ole vain yhtä tapaa tulkita jotain tyyliä, vaan tapoja on yhtä monia kuin on suunnittelijoitakin. Kaikki riippuu näkökulmasta jonka suunnittelija valitsee ja siitä mitä hän haluaa mallistollaan sanoa. Alakulttuurien vaikutus valtaväestön pukeutumiseen on väistämätöntä vaikka siihen ei niiden sisällä suopeasti suhtauduttaisikaan.

Teddy Boy
Lanes Laugesen, Fall 2008
RTW
lähde: style.com

Teddy Boy
Topshop Unique, Spring 2009 RTW
lähde: style.com

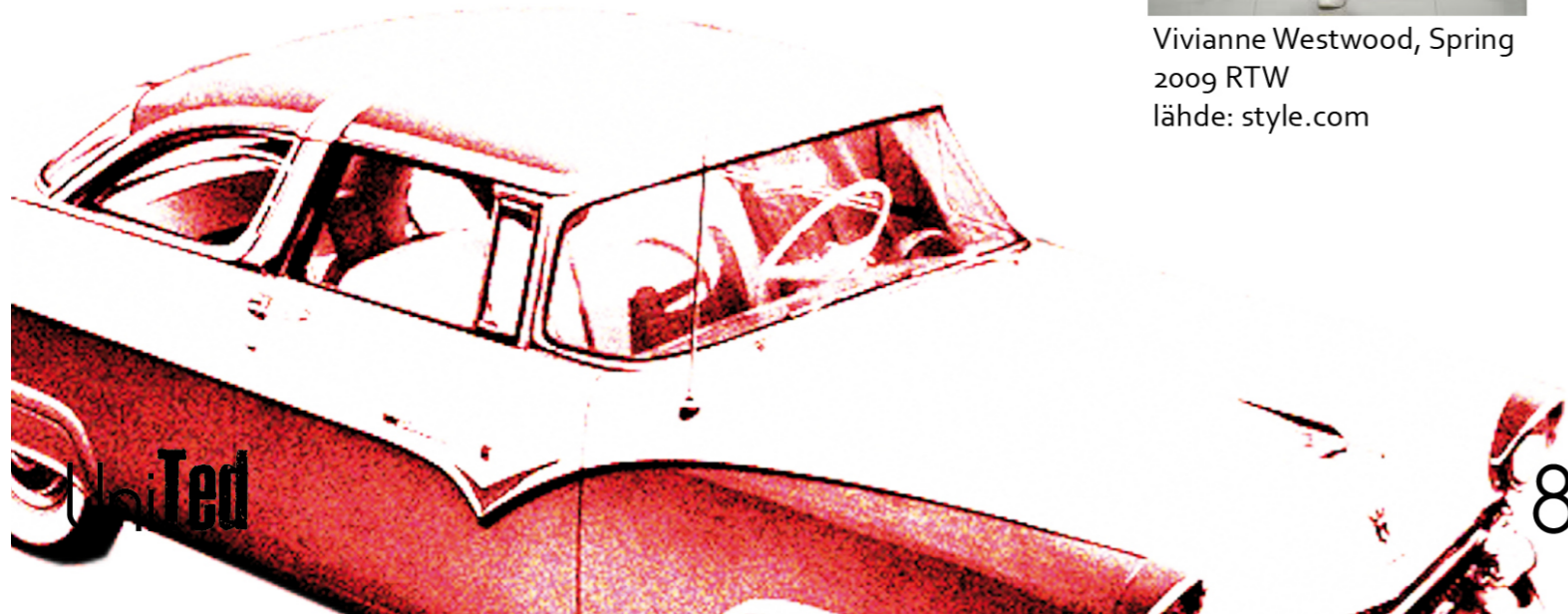
Vivienne Westwood, Spring 2009 RTW
lähde: style.com

Marc by Marc Jacobs
Spring 2007 RTW
lähde: style.com

Marc Jacobs,
Fall 2009 RTW Runway
lähde: style.com

Sukupuoliroolit ja naiset alakulttuureissa

Useissa alakulttuureissa naisten tyylin on määrittänyt lähinnä miesten pukeutuminen ja näin ollen vaatetus on saanut maskuliinisia piirteitä. Tosin ilmiö on myös merkki naisten halusta erottautua muista laajemman yhteisön jäsenistä. Maskuliinisen pukeutumisen kautta naiset ovat sanoutuneet irti vallitsevista pukeutumisnormeista ja kyseenalaistaneet yhteiskunnan heihin kohdistuvat odotukset.

Alakulttuureita tutkittaessa pääpaino on harmillisen usein ollut nimenomaan miehissä heidän ollessaan alakulttuureissa enemmistönä. Monet tutkijat ovat valittavasti sivuuttaneet naisten ja tyttöjen vaikutuksen tutkiessaan alakulttuureita miesten kulttuureina. Tutkimus sekä kaukokirjallisuus on heijastanut nuorten miesten maailman kaduille ja jengeihin ja sivuuttanut kokonaan kodin, perheen ja tyttöjen vaikutuksen ja roolin. Miesten kapinallinen irtautuminen kodista kaduille ja jengeihin on usein tapahtunut naisten (äitien tai tyttöystävien) kustannuksella, heidän pitäessään huolta miesten perustarpeista kuten vaatteista ja ruoasta. Kodin merkitystä ei voi sivuuttaa, sillä se pysyi paikkana jonne kaduilta palattiin syömään, nukkumaan tai vaikka rakastelemaan. Tämän mahdollisti tietynlainen vapaus josta tytöt eivät päässeet osallisiksi (Angela McRobbie, *Settling accounts with subcultures*, s. 248).

Naisia oli kuitenkin mukana esimerkiksi teddy-boy kulttuurissa mutta heidän ajanviettonsa ja sosiaalinen kanssakäymisensä tapahtui katujen sijasta enemmänkin kotona tai ystävien luona. Kaduilla oleskelu ei 50-luvun Englannissa ollut tytöille kovin sopivaa tai edes turvallista. Naisten rooli alakulttuureissa on jäänyt pimentoon myös median uutisoidessa alakulttuureista. Uutisointi esimerkiksi tedeistä liittyi useimmiten häiriökäyttäytymiseen ja tappeluihin, joissa osallisina oli yleisemmin poikia kuin tyttöjä, vaikka tyttöjä saattoi kuvissa näkyäkin (Angela McRobbie, Jenny Garber, *Girls and subcultures* 1977, s. 107)

Naisten roolia mietittäessä on syytä miettiä sukupuol-

lirooleja yleensä. Vaatteet heijastavat persoonallistamme ja näin ollen myös seksuaalista identiteettiämme. Herkässä iässä oleville nuorille miehille tiukasti heteroutta ja maskuliinisuutta korostaviin ryhmiin (mm. skinhead, teddy boys) on voitu piiloutua perinteisten seksuaaliroolien aiheuttamilta paineilta, kun taas naisilla ei tätä mahdollisuutta ole ollut..

Oli kyse sitten itsensä ilmaisemisesta vaatteiden kautta tai tietyistä käyttäytymismalleista on tytöille ollut aina erilaisia odotuksia. Tytöt ovat eläneet ja elävät vieläkin maailmassa jossa heihin kohdistuu huomattavasti enemmän, ja tiukempia odotuksia kuin miehiin, oli kyse sitten ulkonäöstä tai käyttäytymismalleista. Nuorten tyttöjen halu kuulua osaksi tiettyä ryhmää, ja kiinnostus sen ympärillä pyöriviä asioita, kuten yleistä vapaa-ajan viettoa, juhlimista tai päihteenkäyttöä kohtaan on aivan samanlaista kuin nuorilla pojilla. Päihtyminen ja juhliminen saattaa vain tapahtua tietyllä varauksella esimerkiksi seksuaalisen hyväksikäytön pelossa tai käyttäytymiseen liittyvien odotusten täyttämiseksi (Angela McRobbie, *Settling accounts with subcultures*, s. 254, 256).

Sukupuoliroolit ovat jatkuvassa ja nopeassa muutoksessa, ja vaikka muun muassa mediassa stereotyyppioita on yritetty murtaa ja kyseenalaistaa, ei niistä ole päästy vielä kukaan eroon. Mainonnassa sukupuolirooleja on yritetty kääntää pääläelle esimerkiksi esittämällä nainen dominoivana miestennelijänä, jolloin naiset ovat kuitenkin kokeneet että positiivisen naiskuvan luomisessa on epäonnistuttu. (Consumer behavior: in fashion, Michael R. Solomon, Nancy J. Rabolt)

Stereotyyppioita voidaan kyseenalaistaa sanoutumalla irti perinteisestä naisen roolista ja oletuksesta että naisen tulee kävellä korkokengissä ja hameessa ja käyttäytyä tietyllä tavalla. Tämä irtisanoutuminen on ilmennyt jo muun muassa punk-kulttuurissa, joten nykypäivänä kun millään ei tunnu enää olevan shokkiarvoa ja naisen rooli on jatkuvassa muutostilassa, idea tuntuu minusta jo hieman

vanhentuneelta.

Toinen tapa ravistella stereotyyppioita voisikin mielestäni olla juuri vastakkainen, erittäin naisellinen pukeutuminen, jonka mielletään kuuluvan menneisyyteen ja aikaan jolloin naisen asema oli heikompi. Naisten korkokenkiä on totuttu pitämään naisten alistamisen ja passiivisuuden symbolina. Lee Wright on esittänyt toisenlaisen tulkinnan, minkä mukaan 1950-luvulla piikkikorko oli nuorten naisten uhmaava ele naisten perinteistä asemaa vastaan kotirouvana ja äitinä (Sinikka Ruohonen, *Nuorten pukeutuminen*, s. 137). Uskon että moni nainen haluaa kuitenkin korostaa naisellisuuttaan esimerkiksi korkokengillä tai naisellisella pukeutumisella ilman että siihen tarvitsee liittää ikivanhaa käsitystä miesten sanelemasta kauneusihanteesta.

Itseäni pukeutumisessa kiinnostavat kontrastit ja vastakohtaisuudet. Näitä vastakohtaisuuksia voivat olla maskuliinisuus ja feminiinisyys, menneisyys ja nykyisyys tai huoliteltu ja huolittelematon. Samanlaisia kontrasteja olen pyrkinyt tuomaan esille mallistossani sekä portfolioni graafisessa ilmeessä ja esityskuvissa.

Prosessin kuvaus

Aloittaessani malliston suunnittelun yritin välttää pelkkää teddy boy-tyylin kopioimista. Ajatuksena oli antaa nykypäivän kuluttajalle teddy-tyyliin nojautuva mallisto ja samalla symbolisesti antaa teddy girleille heidän ansaitsemansa naisellinen asu, joka on helposti yhdisteltävissä muunkinlaisiin vaatteisiin ja tyyliin.

Purin tyyppillisen teddy boy- asun osiin joita lähdin vapaasti yhdistelemään suunnittelussani. Valitsin tiettyjä vahvoja elementtejä, kuten kauluksia ja yleisiä siluetteja, joita yhdistelin suunnittelussa. Tedien housuille tyyppillinen porkkanamalli näkyy myös mallistoni housujen ja hameiden siluetissa. Erilaisia kyseiselle tyyliin tyyppillisiä solmioita ja rusetteja taas olen lisännyt eri tavoilla myös omaan mallistooni. Rusettien inspiroimaa muotokieltä voi löytää muistakin kuin malliston paidoista.

Suunnittelun lähtökohtia voi olla monia, mutta itse halusin että alakulttuuriin vihkiytyneet löytäisivät helposti vaatteista teddy boy -hengen. Perinteisistä miesten pukeutumiseen liitetystä vaatteista halusin muokata naisellisempia ja monipuolisempia, pitäen mielessä tyylin päälinjat ja muotokielen.

Suunnitteluprosessin alussa huomasin keskittyväni hieman väärin asioihin, jolloin sorruin liialliseen koristeluun. Pitääkseni itseni oikeilla raiteilla pidin prosessin ajan näkyvillä teddy boy- kuvastoa ja aikakauden musiikkia, jolloin tyylin todellinen muotokieli ja henki pysyivät kirkkaana mielessäni. Näin pidin myös huolen että mallistoni todella seuraa opinnäytteeni teemaa, eikä eksy harhapoluille. Alun vaikeuksista päästyäni oli suunnittelu helpompaa ja johdonmukaisempaa. Tutustuessani paremmin teddy- boy tyyliin aloin kiinnittää huomiota myös materiaalsiin seikkoihin, jolloin myös vaatteissa olevat detaljit saivat enemmän huomiota. Teddy boysien tapa yhdistellä kontrasteja yksityiskohdissa värien ja materiaalien kautta oli erittäin mielenkiintoista, joten halusin ehdottomasti ottaa sen yhdeksi malliston linjoista.

Purin tyyppillisen teddy boy- asun osiin joita lähdin vapaasti yhdistelemään suunnittelussani. Valitsin tiettyjä vahvoja elementtejä, kuten kauluksia ja yleisiä siluetteja, joita yhdistelin suunnittelussa. Tedien housuissa tyyppillinen porkkanamalli näkyy myös mallistoni housujen ja hameiden siluetissa. Erilaisia kyseiselle tyyliin tyyppillisiä solmioita ja rusetteja taas olen lisännyt eri tavoilla myös omaan mallistooni. Rusettien inspiroimaa muotokieltä voi löytää muistakin kuin malliston paidoista.

Yläosissa leikin väljyyksillä drape -takin laatikkomaisuuden inspiroimana, ja alaosat pyrin pitämään melko niukkoina tedien housujen tavoin. Kaiken kaikkiaan halusin tehdä malliston yleisilmeestä melko istuvan, mikä mielestäni korostaa naisellisuutta.

Teddy boy tyylistä huokuu tietynlaiset vastakohtaisuudet. Köyhät työväenluokan nuoret miehet omaksuivat vaatteiden kautta täysin uudenlaisen roolin, jossa vaatteisiin kulutettiin useiden kuukausien palkka. Ajatus heidän huolitellusta ulkonäöstään yhdistettynä tatuointeihin ja median luomaan hurjaan maineeseen toimivat prosessin ajan inspiraationa minulle. Kontrasteja mallistoon yritin synnyttää niin muotokielen, materiaalien kuin värienkin kautta.

SHAKE DRIVE

IN SIGHT IT MUST BE RIGHT

United

Luonnostelu

Luonnostellessani mallistoa halusin keskittyä luonnosten runsauteen, sillä olen kokenut sen itselleni hyödylliseksi. Kokemuksesta myös tiedän että omalla kohdallani luonnostelu toimii parhaiten valmiiksi piirretyn pohjan päälle. Näin nopeutan ja tehostan työskentelyäni enkä jää turhaan korjailemaan piirrosteni mittasuhteita. Yritin pitää luonnostelussa tehokkaan rytmin ja suunnitella aina yhtä vaatetyyppiä kerrallaan. Huomasin kuitenkin että on järkevämpää suunnitella kokonaisuutta ja näin keskittyä malliston yhtenäisyyteen. Panostin luonnostelussa aluksi liikaa yksityiskohtiin joka häiritsi keskittymistäni vaatteiden siluetteihin. Sorruin myös liian yksityiskohtaiseen luonnosteluun, josta siirryin vapaampaan erilaisia muotoja hakevaan piirtämiseen. Useiden luonnosten pohjalta mallisto rupesi hahmottumaan ja löytämään ilmettään.

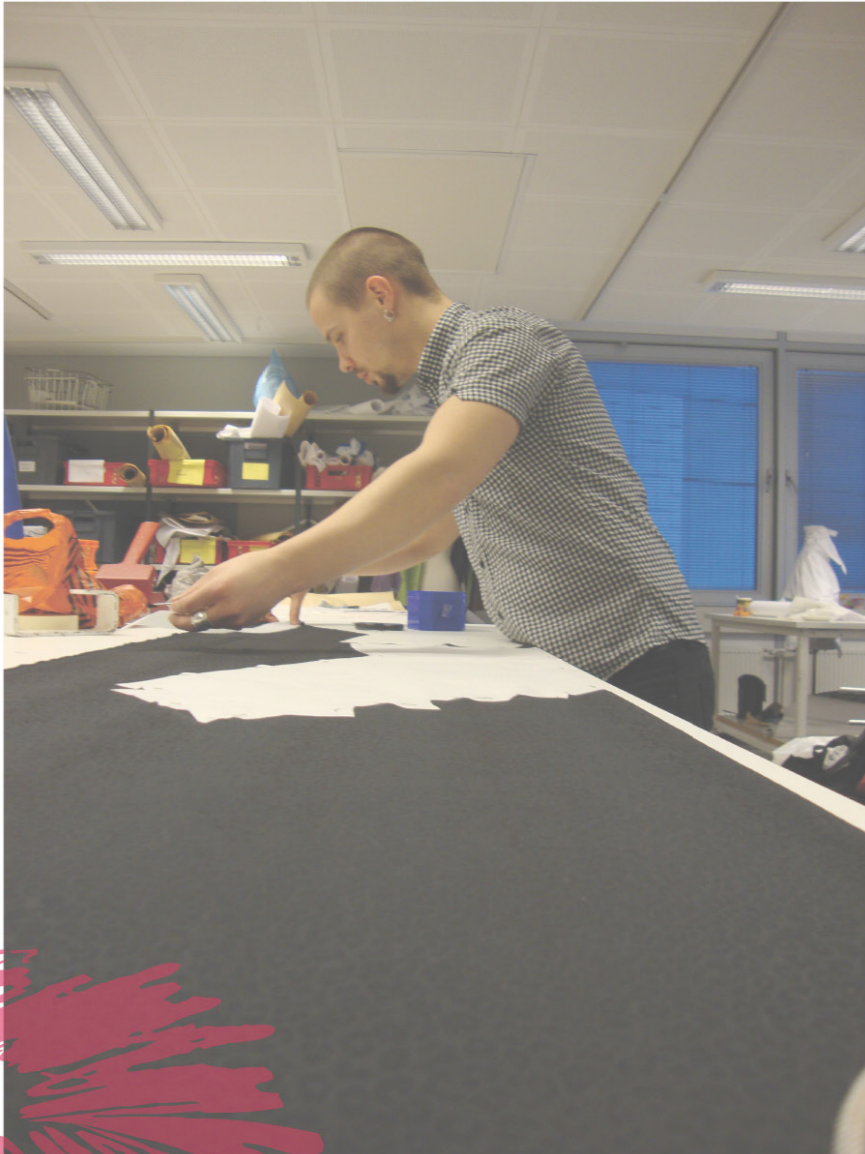
Harva luonnos päätyi sellaisenaan mallistoon vaan luonnoksia ja vaatteiden yksityiskohtia yhdistelemällä vaatteet saivat lopullisen muotonsa. Monet ensimmäisten luonnosten ideoista kuitenkin päätyivät mallistooni mikä osoittaa sen että suunnittelussa ensimmäinen idea kantaa monesti myös loppuun asti. Malliston runkosuunnitelma hahmottui vasta tehtyäni runsaasti luonnoksia, ja uusia tuotteita, sekä muutoksia vanhoissa tuotteissa tapahtui vielä aivan koko työprosessin loppuvaiheessa.

Luonnostelusta kaavoitukseen

Hain tiettyä muotokieltä teddy boy- tyylistä, ja jätin joidenkin vaatteiden viimeistelyt kaavoituksessa tapahtuvan muotoilun ratkaistaviksi. Ratkaisuun päädyin vasta luonnosteluprosessin loppuvaiheessa, jolloin päätin kokeilla uudenlaista työskentelytapaa. Kaavoituksen yhteydessä tapahtuvaan vaateen vapaampaan muotoiluun sain itsevarmuutta ollessani opiskelijavaihdossa ulkomailla. Mielestäni opinnäytetyötä tehtäessä muotoilukokeilua voi ja saa tapahtua kun kaavoitus aloitetaan. Tuotteiden toteutuksessa minulle oli erittäin tärkeää että tuotteen yleisilme pysyi laadukkaana. Laadukasta tuntua edesauttoi niin materiaalivalinnat ja hyvä kaavoitus, kuin kankaan hyvä tukeminenkin.

Jakku

Kuten aikaisemmin mainitsin, malliston suuntalinjana ja muotokielen lähtökohtana on alkuperäisen teddy-tyylin asukokonaisuus, johon muotokieli nojaa. Jakun lähtökohdaksi otin tedien ehkä tunnistettavimman vaatekappaleen, drape-takin. Tämän huivikauluksisen takin katkaisin vyötärön yläpuolelta korostaakseni vyötäröä ja saadakseni jakkuun naisellisuutta. Naisellisuutta tavoittelin myös tuomalla hihoihin pussihamaisuutta. Huivikauluksen halusin selkeästi korostetuksi joten jatkoin kaulusta alaspäin ja käänsin sen kiinnittymään alas jakun taitteeseen. Näin kulmat jotka kaulus muodostaa jakun alaosassa toimivat viittauksena myös tedien liiveihin joiden miehustassa on esiintyy samanlaiset kulmat. Jakun kauniin kankaan kukkamainen jacquard-kuviointi toimii myös referenssinä liiveihin joissa erilaiset kuvioinnit olivat hyvinkin yleisiä. Kuviointi yhdistettynä kaulusten kiiltävään satiiniin luo kontrastin joka esiintyy yleisesti koko mallistossa. Alkuperäisten tedien takkien kaulukset, hihansuut ja taskun läpät olivat useimmiten samettia, mutta itse sekoitin kaikkia elementtejä keskenään käyttäen taskujen läpissä tai kauluksissa esimerkiksi kiiltävää materiaalia ja kuviointia muissakin vaatekappaleissa kuin liiveissä.

Kauluspaita

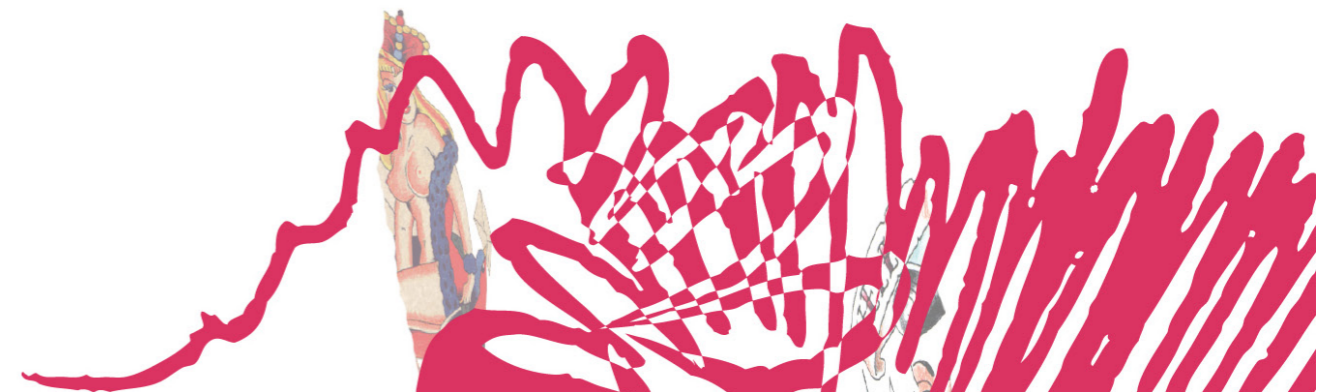
Kauluspaidat olivat keskeinen osa tediin tyyliä, joten halusin toteuttaa myös oman versioni siitä. Tässä vaatteessa halusin myös rohkeasti yhdistää teddy- tyylin eri elementtejä. Tediin monipuolinen solmioiden käyttö toimi eräänlaisena inspiraationa, mutta sen sijaan että se olisi vaatteesta erillinen osa tai asuste, halusin integroida sen suoraan paitaan. Näitä erilaisia integraatioita on nähtävissä monissakin malliston vaatteissa. Cowboy- tyylinen maverick- tie toimii siis osana paitaa, ommeltuna kauluksen tikun alle josta se jatkaa kiinnitettynä miehustaan koko paidan pituuden. Erilaiset solmiot ja solmukkeet ovat monipuolisia asusteita joten halusin ne mukaan itse vaatteiden designiin. Kauluksissa pitäydyn muodossa joka löytyy jo alkuperäisten teddy girlien käyttämistä paidoista. Hihat halusin pitää kesäisen lyhyinä ja tuoda naisellista muotoa olkapäille. Ensimmäisen kokeilun valmistuttua huomasin että ajatukseni hihojen olkapäiden muotoilusta ei toimi, vaikka vaate onnistuikin kuten sen oli tarkoitus. Kokeilukappaleen saatuani aloin muotoilemaan hihoja nukan päällä paperille piirtämisen sijaan. Tämä toimi kohdallani erinomaisesti koska nyt pystyin tarkastelemaan hihoja eri puolilta ja saavuttamaan näin hihoihin tarvittavan tasapainon. Paidassa saavutin haluamani naisellisen eleganssin ja laadun tunteen.

Leopardi-mekko

Eläinprintit olivat teddy boy tyyliä erittäin yleisiä varsinkin myöhemmin tyylin uudelleentulon myötä. Leopardikuosin halusin sisällyttää mallistoon piristäväksi elementiksi ja viittaukseksi rock- kulttuuriin. Rock 'n' roll- musiikin ympärillä vaikuttavissa piireissä eläinprintit ovat olleet mukana aikakaudesta riippumatta. Printtiä voi nähdä niin tedeillä kuin kulttuurissa, kuin nykyajan pin up- tyttöilläkin. Idea mekon muotokielin syntyi ketjuista joita moottoripyöräharrastajat ja muut samanhenkiset kulttuurin ympärillä viihtyvät ovat käyttäneet jo vuosikymmeniä housujensa sivulla. Myös tedeille ketju oli tuttu asuste. Ketjua mekossa kuvastavat sen sivuilla vapaasti roikkuvat laskokset jotka asettuvat kauniisti myötäillen naisen vartaloa. Saman idean hyödyntämistä voi myös nähdä malliston muissa tuotteissa alaosissa ja paidoissa. Aiemmin mainitsemani rusettien käyttö toteutuu myös tässä mekossa, jossa rusetti on asetettu maverick- tien tapaan kaulalle. Mekon materiaalivalinnassa kiinnitin huomiota kankaan tuntuun ja elastisuuteen, jotta se tuntuisi miellyttävältä kantajansa päällä.

Tuotetyypit

Mallistossa on yhteensä 18 tuotetta jotka muodostavat 8 asukokonaisuutta. Kevääseen ja kesään tarkoitettu mallistossani pääpaino on paidoissa, sekä erilaisissa alaosissa. Suunnitteluni yhtenä lähtökohtana oli maskuliinisuudella ja feminiinisyydellä leikittely, joten mekot ja hameet antavat tilaa housuille. Helposti toisiinsa yhdisteltäviä tuotteita on runsaasti, mikä luo mallistoon yhtenäisyyttä ja helpottaa myyntiä.

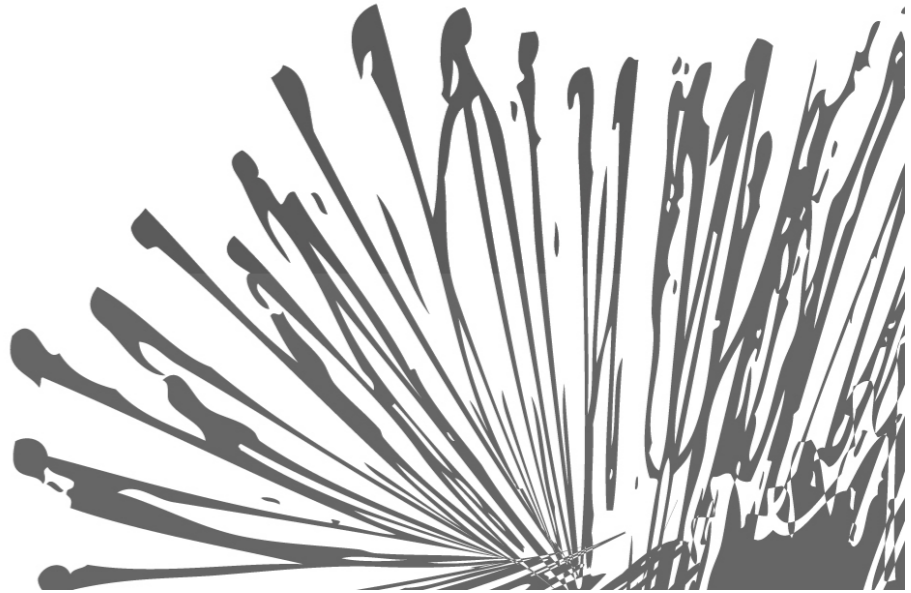
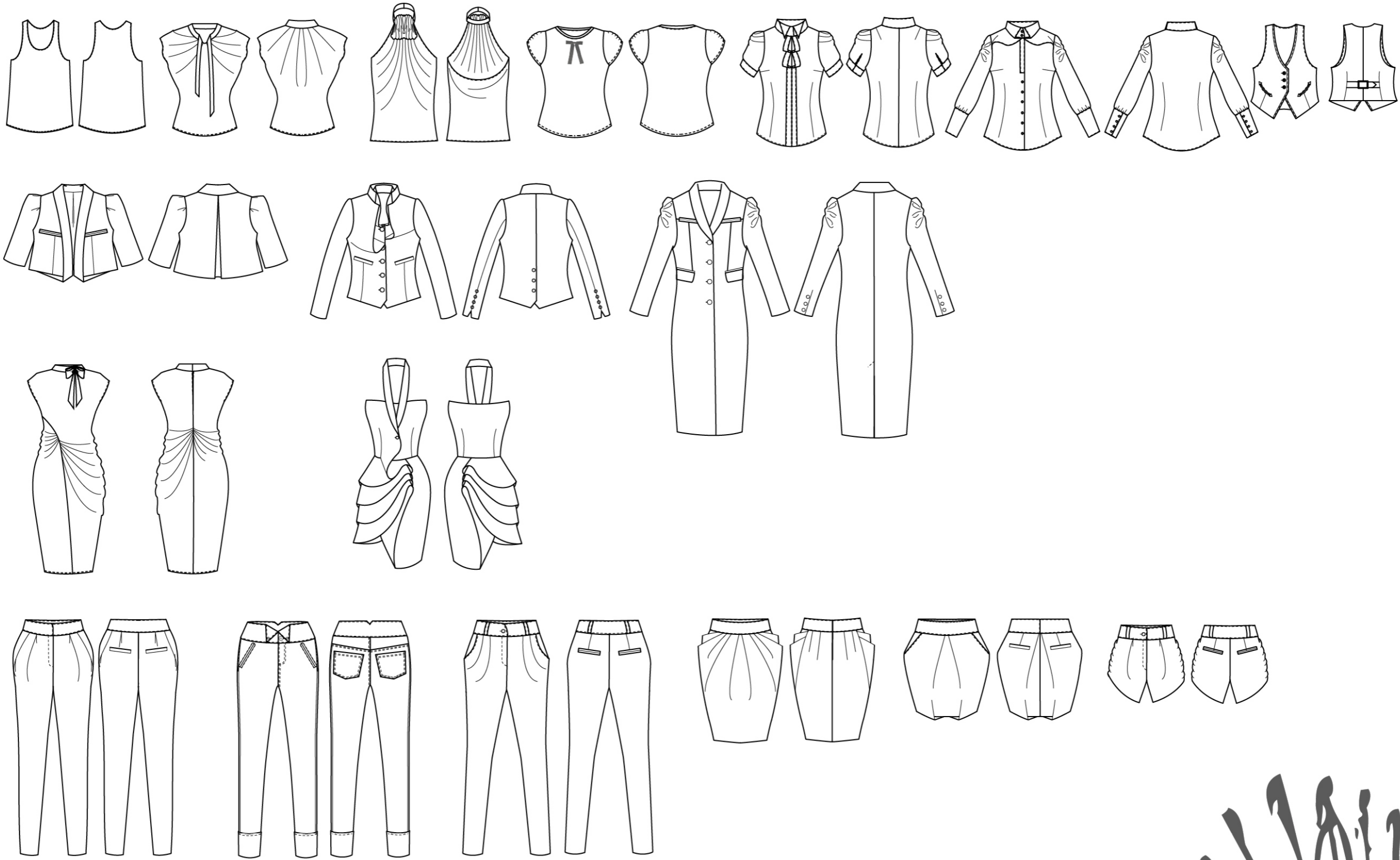
Takeissa eri pituudet ja niiden muotokieli mahdollistavat erilaisten asukokonaisuuksien muodostamisen ja vaateen valinnan käyttötarkoituksen mukaan. Tediin drape- takki ja liivi näkyy suunnittelun pohjana ja kankaissa. Hameissa yleisilme pysyi klassisena, joten niitä voi helposti yhdistellä työ- ja vapaa- ajan pukeutumiseen.

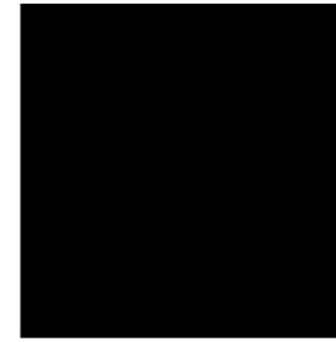
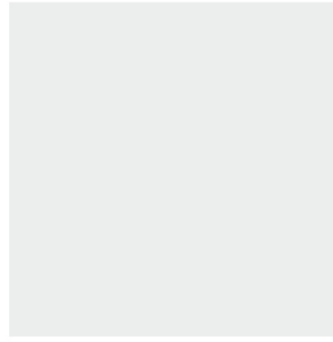
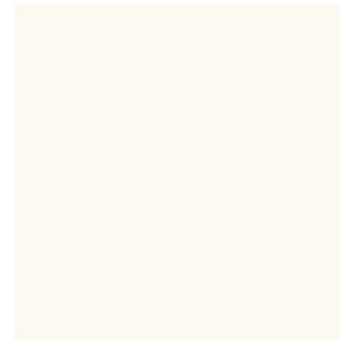
Paidoista löytyy niin naisellista eleganssia, kuin rennompaa ja arkisempaa kesävaatettakin, joita yhdistelemällä asukokonaisuuksiin saa tarvittavaa vaihtelua ja vastakohtaisuutta. Mekoissa pysyttelin tiukasti naisellisessa linjassa ja juhlavuudessa. Leopardikuvioinen mekko sopii niin arkeen kuin juhlavampaankin tilaisuuteen, kun taas malliston toinen mekko soveltuu parhaiten juhlatilaisuuksiin.

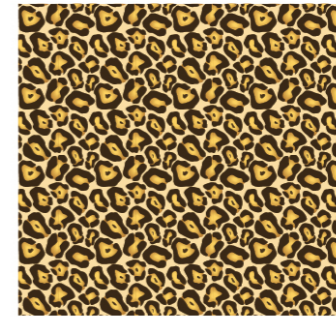

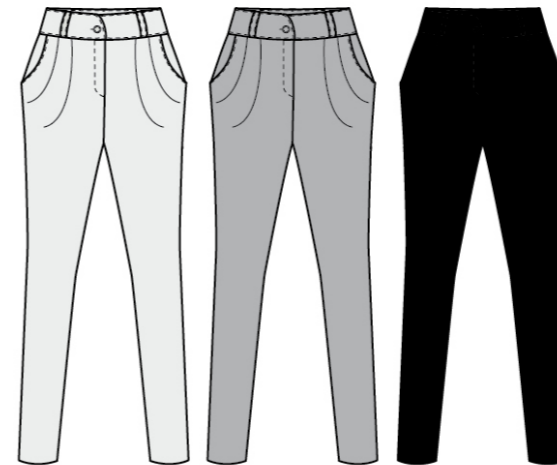
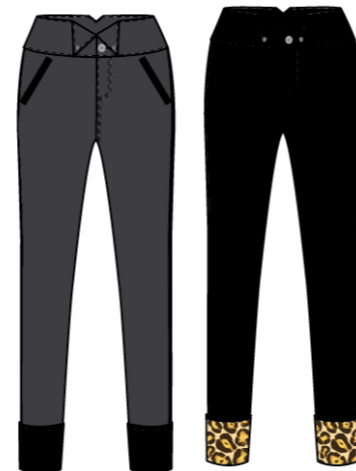
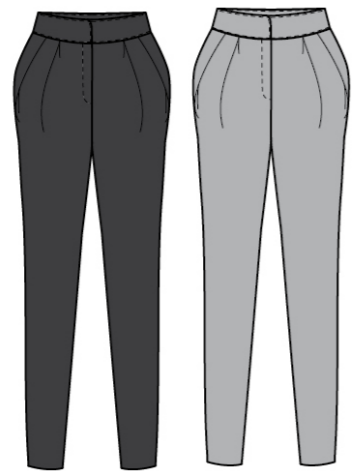
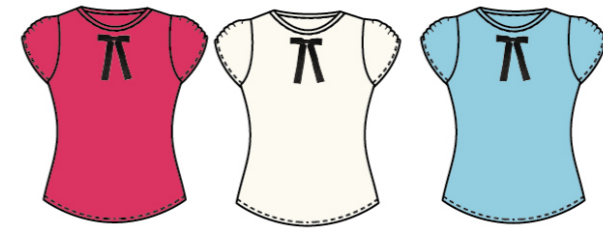
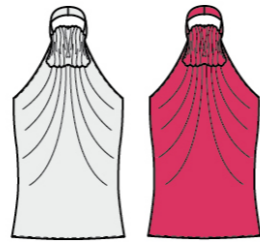
Runkosuunnitelma

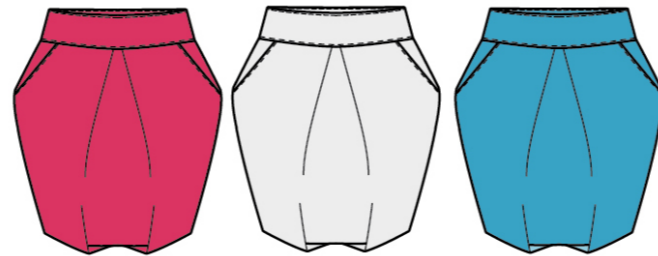
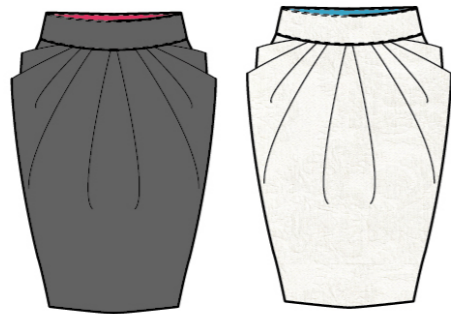
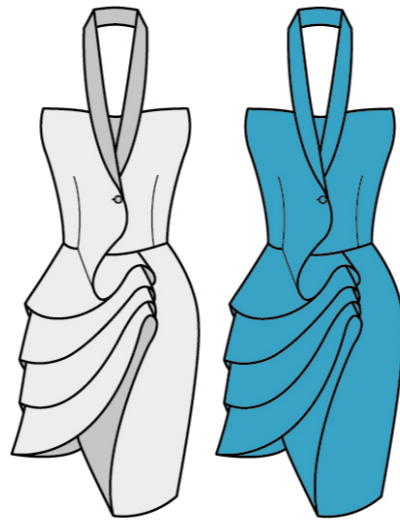
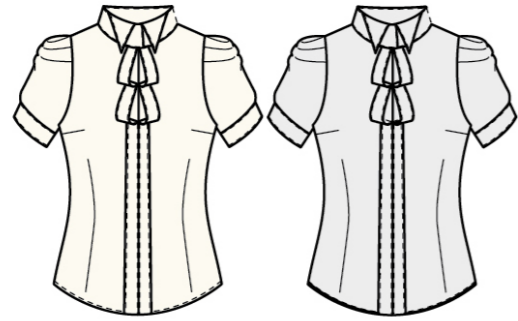

Värikartta

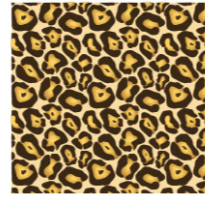
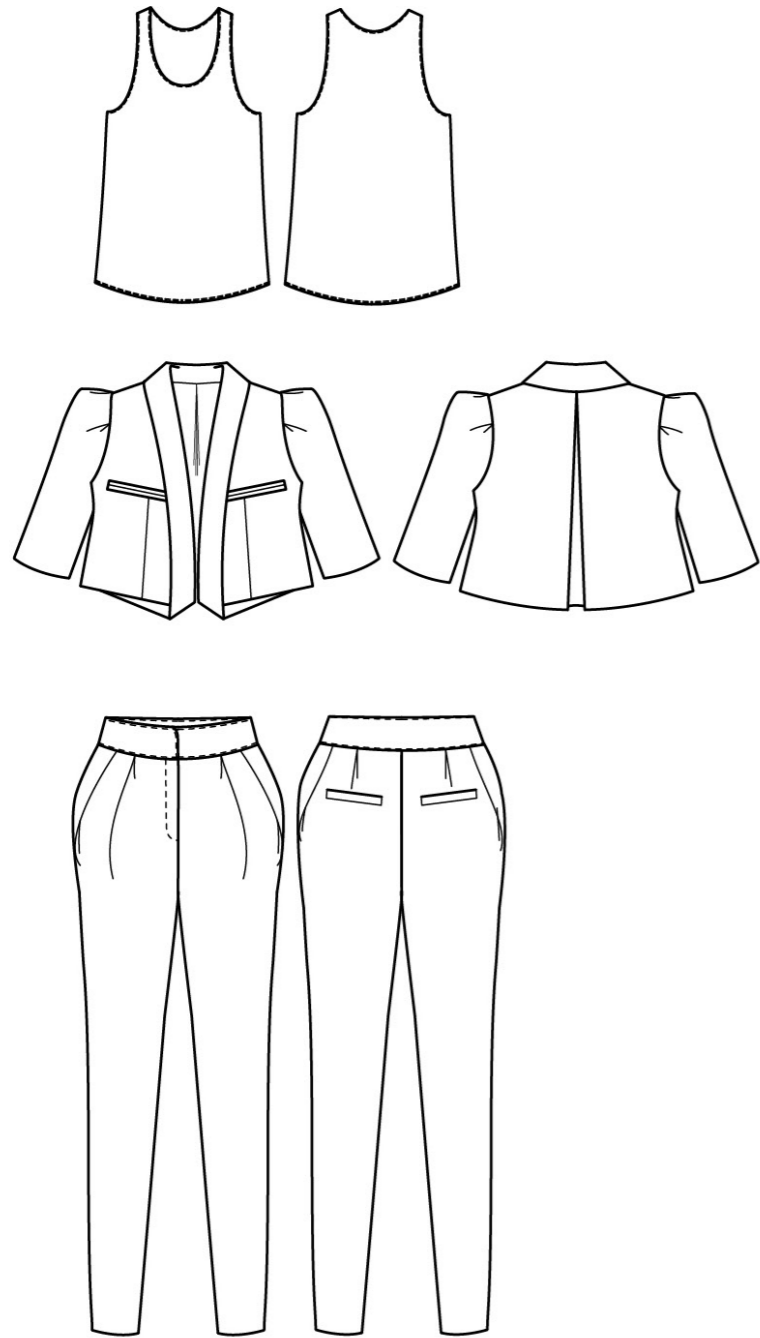

Materiaalit

80% WO 20% PA	80 % CO	50% CA 50% PA	70% CO 30% CMD	94% PES 6% EL	97% CO 3% EL
98,5 % CO 1,5% EL	97% WO 3% EL	97%wo 3% EL	100% PES	100% PA	96% CO 4% EL
94% CO 6% EL	85% CV 15% EL	100% SE	96% PES 4% EL	97% PES 3% EL	75% CTA 25% PA

85% CV

15% EL

50% CA

100% PA

50% PA

97% CO

3% EL

UniTed

75% CTA

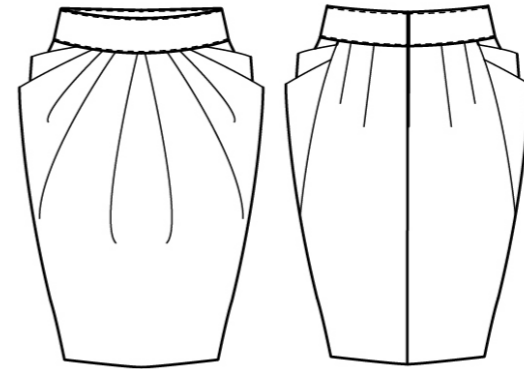
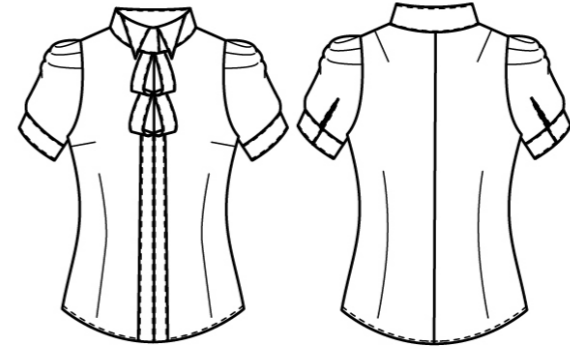
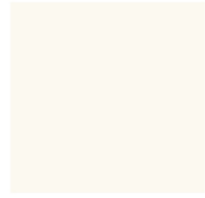
25% PA

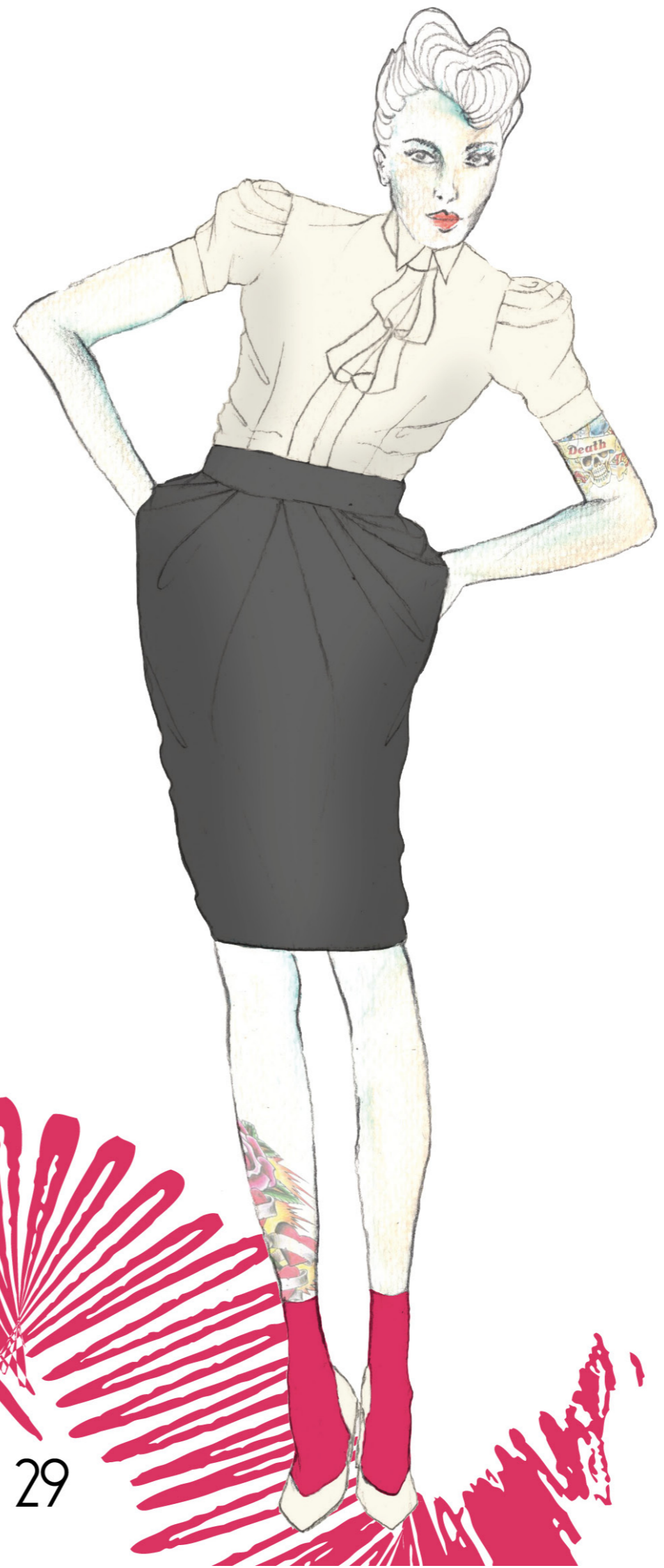
97% PES

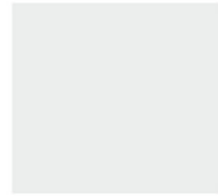
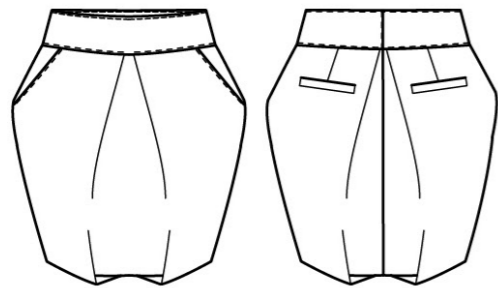
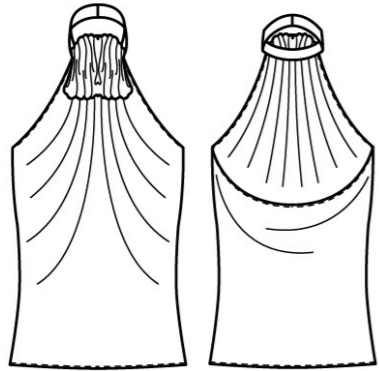
3% EL

97% WO

3% EL

100% SE

80% WO
20% PA

70% CO
30% CMD

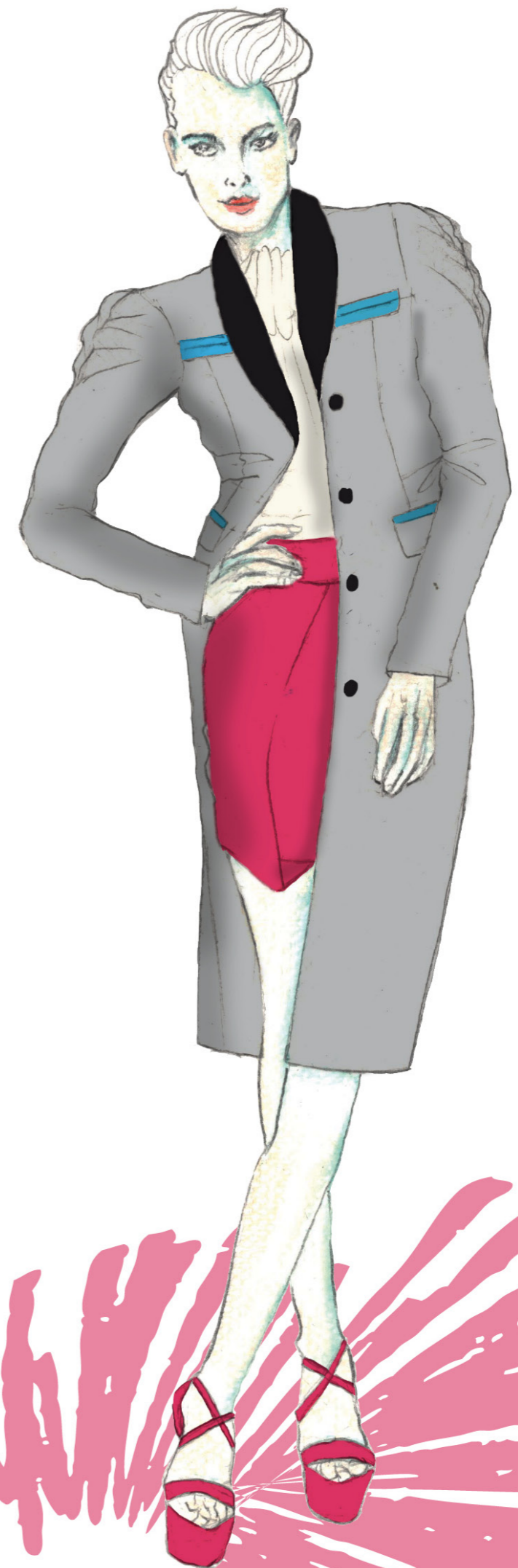
75% CTA
25% PA

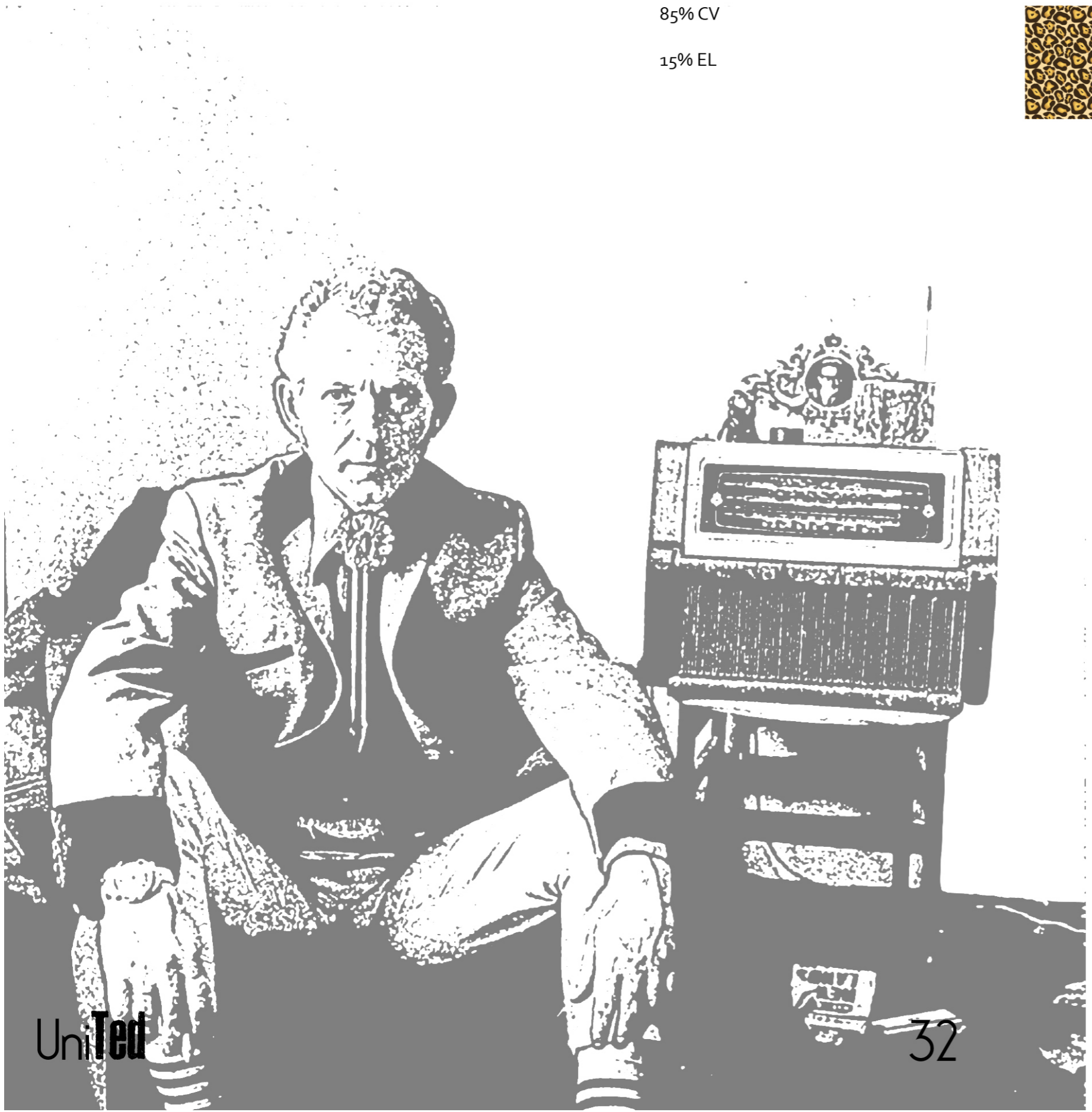

97% WO
3% EL

75% CTA
25% PA

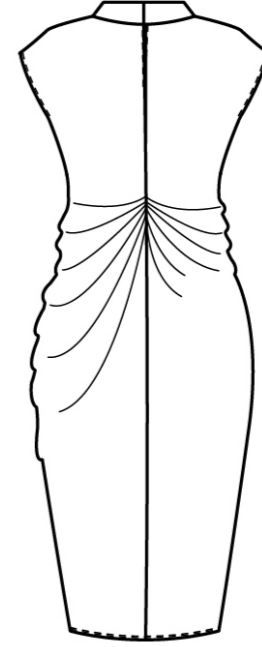
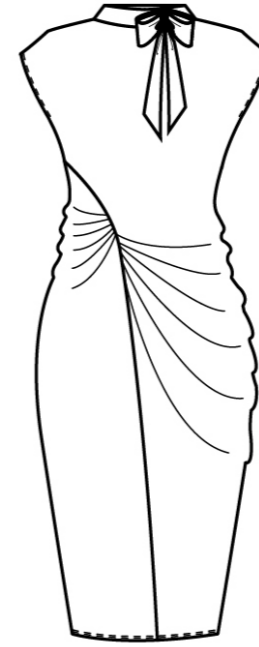
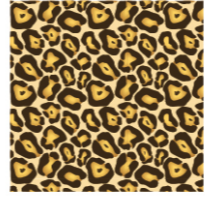

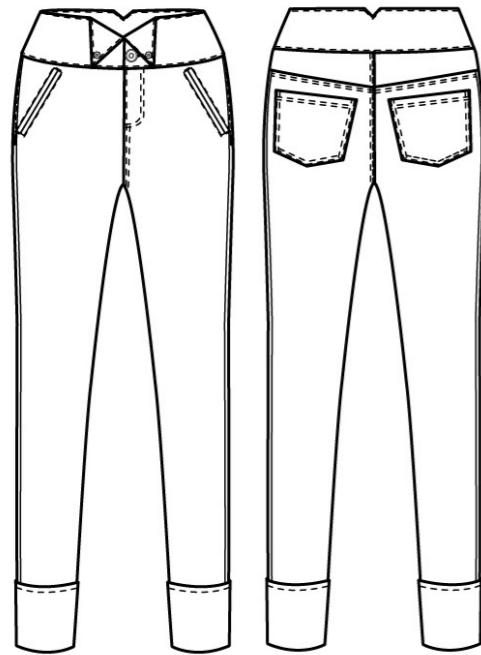
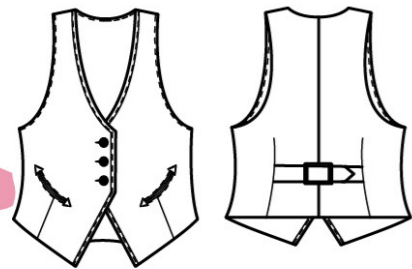
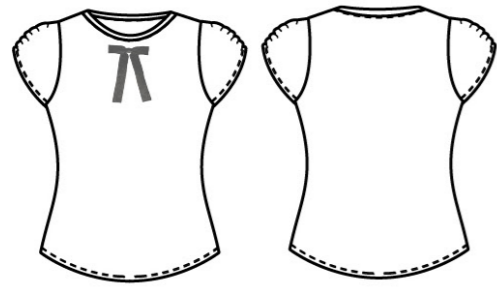

85% CV

15% EL

94% CO
6% EL

97%wo
3% EL

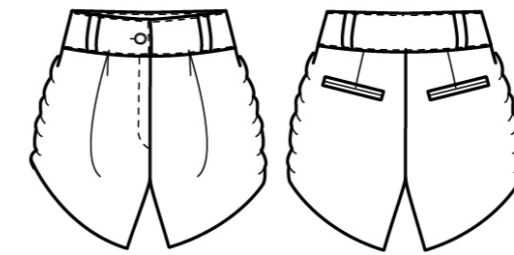
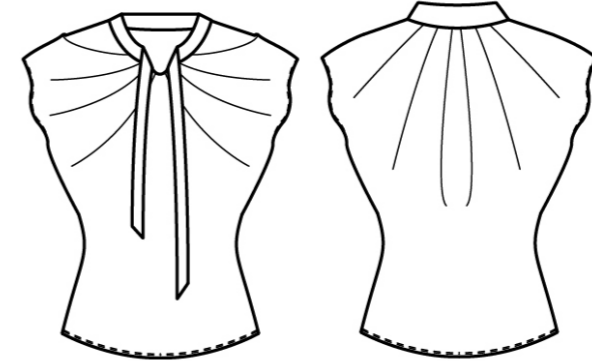
98,5 % CO
1,5% EL

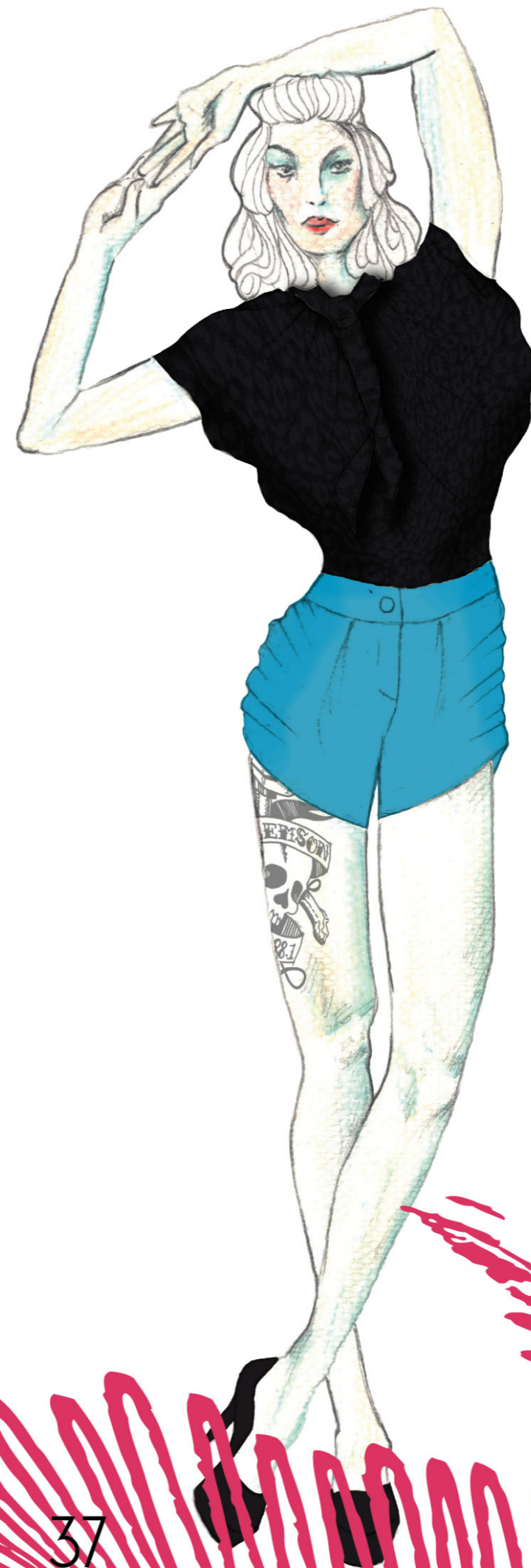

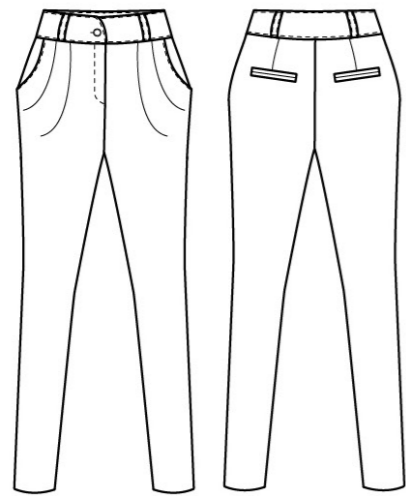
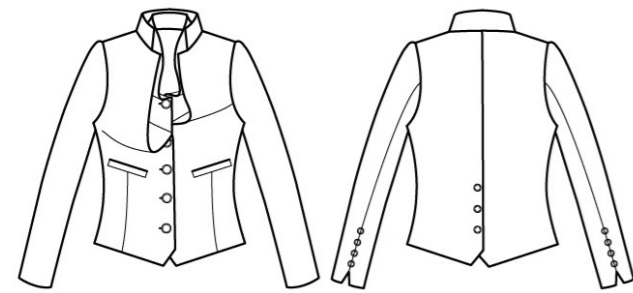
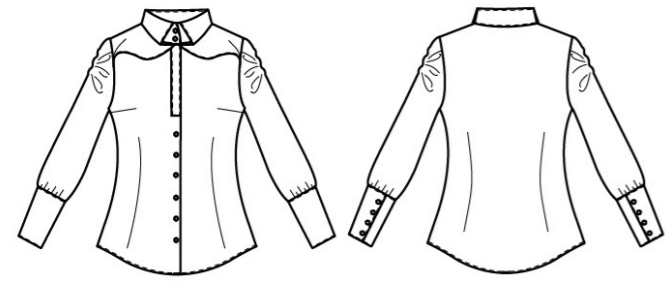
75% CTA
25% PA

97% PES
3% EL

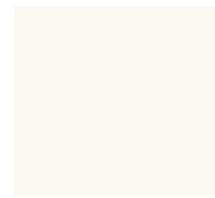

96% CO

4% EL

97% PES

3% EL

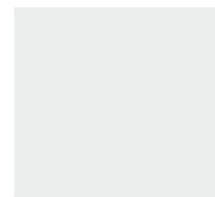
100% CO

75% CTA

25% PA

50% CA

50% PA

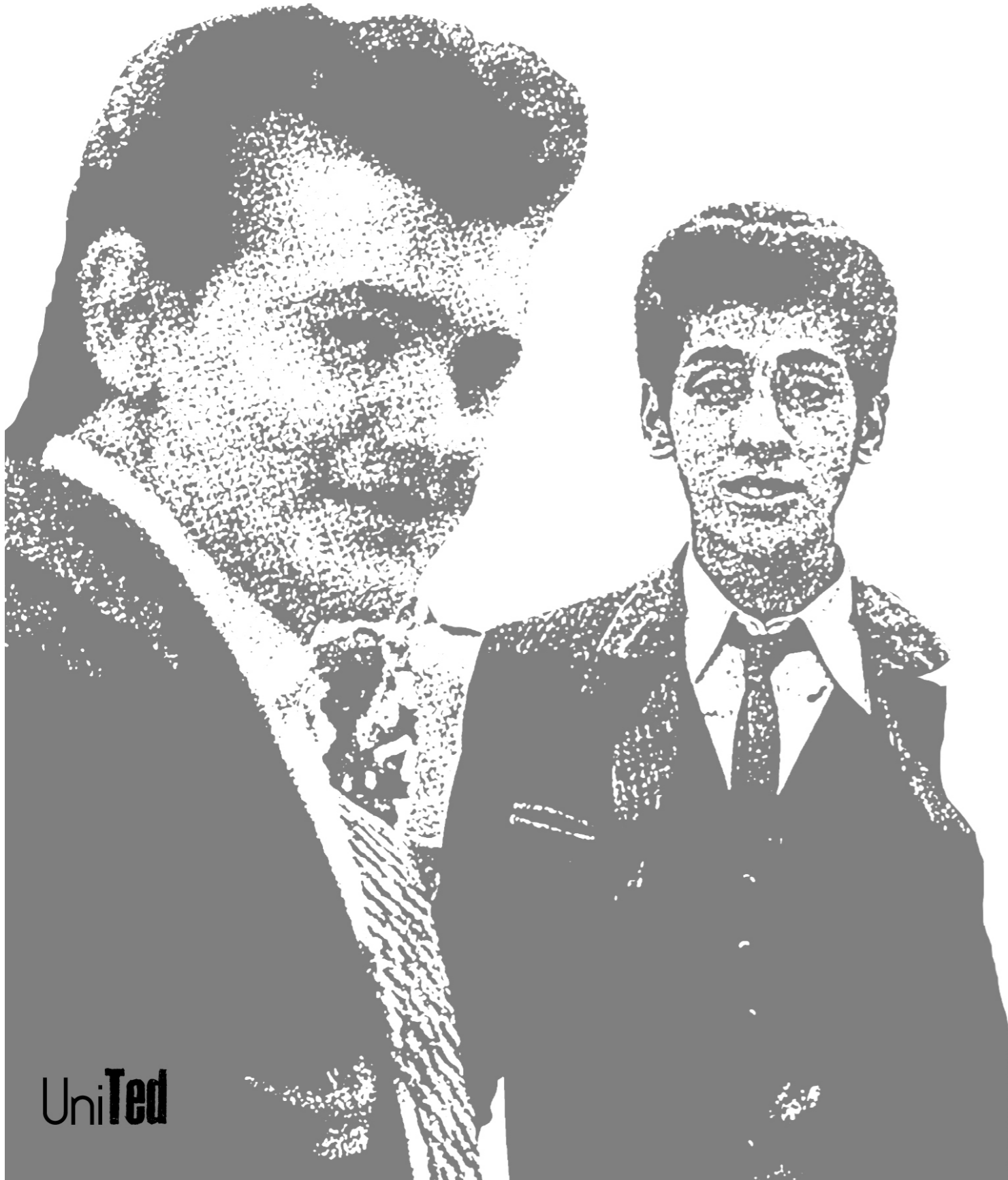
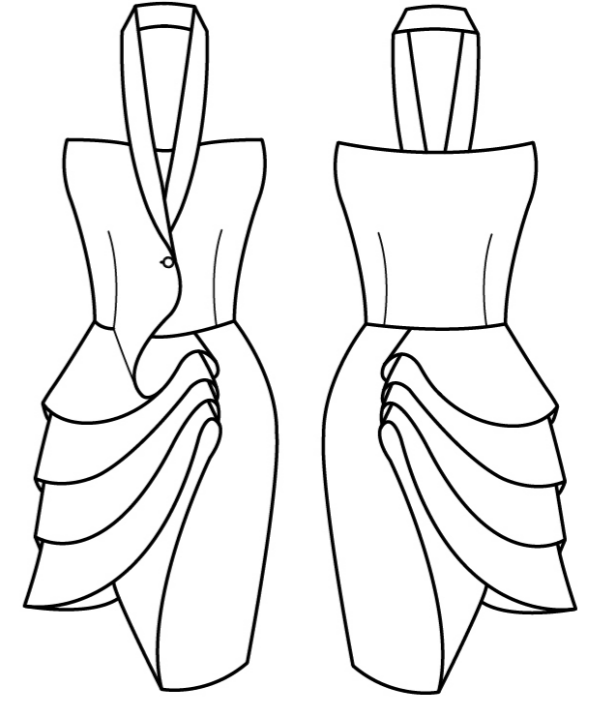
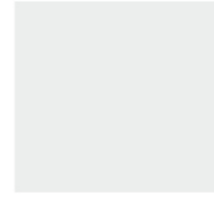
97% CO

3% EL

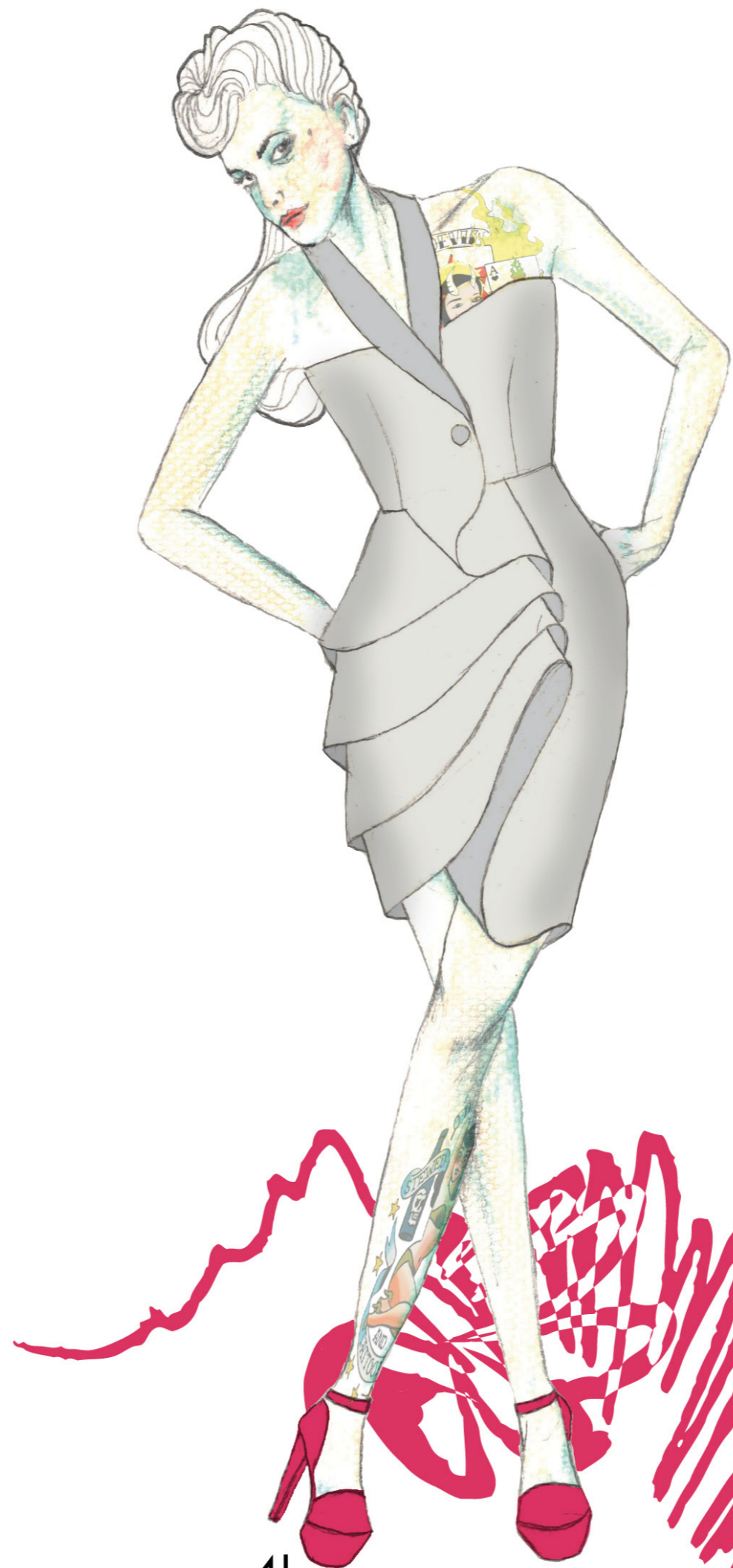
100% PES

Uni**Ted**

40

valokuvat Mikko Harma
kengät: Garageland

Uni**Ted**

42

43

UniTed

45

Uni**Ted**

47

Uni**Ted**

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Eklund Jari
Tiger Twist, 2003

Michael R. Solomon, Nancy J. Rabolts
Consumer behavior: in fashion

McRobbie Angela,
Settling accounts with subcultures

McRobbie Angela, Garber Jenny
Girls and subcultures 1977

Steele- Perkins Chris, Smith Richard
The Teds, 1979

Ruohonen Sinikka
Nuorten pukeutuminen: erottautumista, elämyksiä, harkintaa, 2001

Kuvalliset lähteet:

style.com

adeedwithoutaname.wordpress.com

Steele- Perkins Chris, Smith Richard
The Teds, 1979

Muut lähteet:

50-luvun rock 'n' roll -musiikki

Arviointi

Malliston luominen omalta osaltani onnistui hyvin. Mielestäni hieman liian pitkään työprosessiin mahtui mukaan ylä- ja alamäkiä, mutta niistäkin selvittiin. Aliarvoin hieman työn määrää joten prosessin loppupuolella työmäärä ja kiire vaativat veronsa. Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen omaan prosessinhallintaan sekä työtehokkuuteeni. Opin myös uutta työskentelystäni ja kokeilin rohkeasti uusia asioita. Opin myös varomaan työmäärän aliarviointia johon valitettavasti syyllistyin tällä kertaa.

Mallistolla onnistuin tavoittamaan haluamani naisellisen ja klassisen muotokielen, jossa teddy boy- viittaukset toimivat tuotteiden punaisena lankana.